

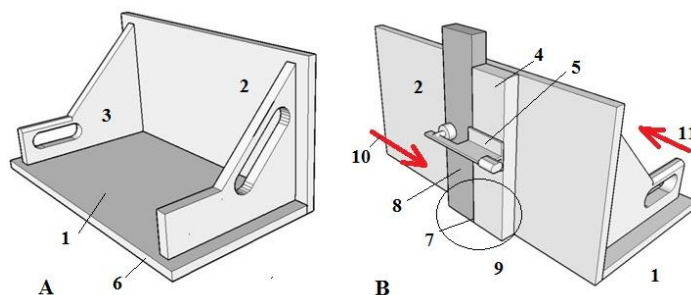
5. Tapikeele saagimine

Tapikeelte valmistamiseks saagpingil on vaja meisterdada spetsiaalne rakis, mille abil tapipõski²² saagida. Ilma rakist kasutamata on see tööoperatsioon rangelt keelatud (materjali toetuspinna puudumise tõttu paiskub toorik saagimise käigus tagasi). Keele valmistamisel on vaja toorikut saagida nii risti (tapiõlg²³) kui piki kiudu (tapipõsk). Esmalt tuleks saagida tapipõsk, siis ei ole ohtu, et ärasaetav tükk pärast saagimist saeketta pilusse lendaks.

17

5.1 Tapipõse saagimine

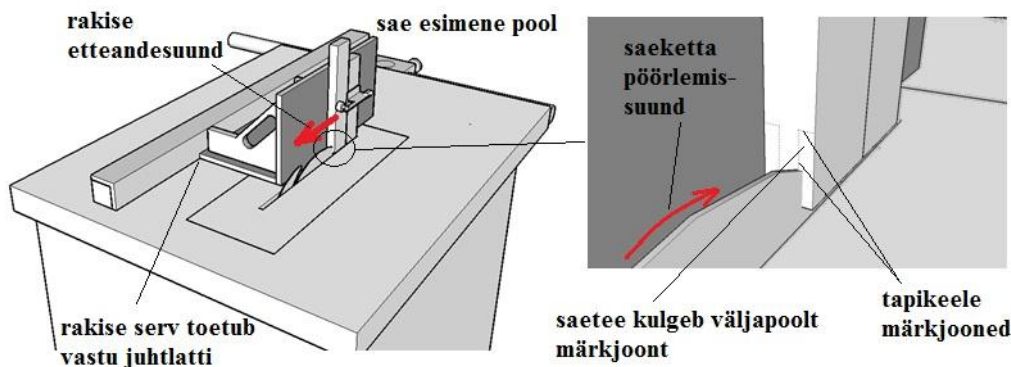
Plaatmaterjalist (nt ristvineerist) lõigatakse kaks ristkülikut ja ühendatakse need omavahel servapidi tüüblitega nii, et tekiks täisnurk. Nurkadesse lisatakse kolmnurgad, mis muudavad rakise konstruktsiooni tugevamaks. Vajadusel saab neist töötlemise käigus kinni hoida ja rakist koos toorikuga saekettale ette anda. Rakise valmistamisel tuleb lähtuda sellest, et alumise plaadi serv surutakse töötlemise ajal vastu juhtlatti. Toorik kinnitatakse suruti abil vertikaalsele plaadile vastu piirajat. Liistu eesmärk on kindlustada tooriku täpne asend. Pärast saagimist jääb saetav tapiõlg tooriku suhtes täisnurga alla.

Joonis 21. Rakise osad. A. Rakise tagumine pool. 1 - horisontaalne plaat; 2 - vertikaalne plaat; 3 - tugevdusnurgad (tagavad täisnurksuse), käepidemed; 6 - serv (surutakse töötlemise ajal vastu juhtlatti). B. Rakise esimene pool. 4 - piiraja (toetuspinna); 5 - suruti; 7 - toorik ja piiraja on omavahel täisnurgas; 8 - toorik; 9 - lõiketsoon; 10 - saeketta liikumissuund; 11 - rakise etteandesuund.

Näide: Valmista toorikule mõõtmetega 250 x 50 x 30 mm, tapikeel paksusega 8 mm ja pikkusega 30 mm.

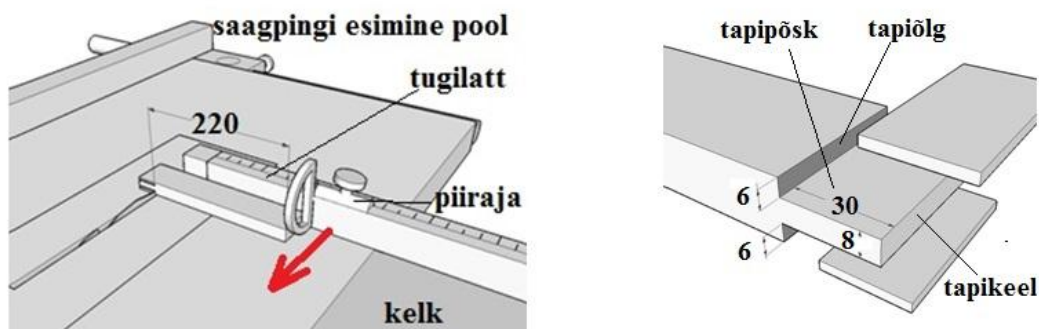
Tee tooriku otsale saetava tapikeele märkjooned, need on abiks rakise seadistamisel. Aseta toorik rakisesse püstisesse asendisse ja fikseeri see surutiga. Tõsta saeketas töölauast 30 mm kõrgusele. Vii juhtlatt saekettast niivõrd kaugemale, et saeketas jääks väljapoole märkjoont (vt joonis 22). Tooriku ots toetub vastu saagpingi töölauda. Saagides peab arvestama asjaoluga, et löige toimub ka läbi toorikut fikseeriva piiraja. Seega tuleb piiraja valmistamisel konstrueerida see nii, et hiljem oleks piiraja vahetamine võimalikult lihtne.

Joonis 22. Tapikeele saagimine rakise abil. Tööoperatsioonist parema ülevaate saamiseks on joonis tehtud vaatega saagpingi tagant.

5.2 Soone saagimine (risti kiudu)

Aseta toorik saagpingi kelgule vastu tugilatti. Seadista tugilatil olev piiraja vajalikule kaugusele saekettast (näite puhul 220 mm), tõsta saeketas joonisel toodud kõrgusele (6 mm). Pärast saagimist tekib tapiõlg. Pööra toorik ümber ja sae soon teisele poole toorikut.

Joonis 23. Soone saagimine risti kiudu.